

Sygn. akt XXVII Ca 1262/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXVII Cywilny - Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca: **SSO Ewa Cyle**

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2018 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **E. M. i N. M.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o **zapłatę**

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 29 stycznia 2018 r., sygn. akt II C 1434/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od E. M. i N. M. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę po 135 (sto trzydzieści pięć) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt **XXVII Ca 1262/18**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 marca 2016 r. E. M. i N. M. wniosły o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty po 250 euro wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty uwzględniającego w całości żądanie pozwu pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz od powódek kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 29 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie oddalił powództwo oraz dokonał rozliczenia kosztów procesu.

Od powyższego orzeczenia powódki wniosły apelację zaskarżając je w całości, zarzucając naruszenie:

1. art. 117 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie polegające na pominięciu, że zawierając z pasażerami dobrowolne, z własnej inicjatywy porozumienie pozasądowe pozwana uznawała roszczenie główne i tym samym zrzekła się zarzutu przedawnienia;

2. art. 117 § 1 w zw. z art. 778 k.c. polegające na przyjęciu, że roszczenie powódek uległo przedawnieniu w sytuacji, gdy pozwana zrzekła się zarzutu przedawnienia w dniu zawarcia ugody, zatem roszczenie powodów odzyskało zaskarżalność, przedawnienie roszczenia rozpoczęło bieg na nowo a roczny termin przedawnienia nie upłynął;

3. art. 60 k.c. w zw. z art. 65 k.c. przez ich błędne zastosowanie polegające na dokonaniu sprzecznej z treścią oświadczenia i wolą pozwanej wykładni oświadczenia woli o zawarciu ugody z powódkami, podczas gdy prawidłowa interpretacja zawartego przez strony porozumienia prowadzi do wniosku, że było ono skuteczne i obowiązywało strony a pozwana zawierając porozumienia zrzekła się zarzutu przedawnienia;

4. art. 118 k.c. przez jego niezastosowanie wobec roszczenia odsetkowego powódek, podczas gdy 3-letni termin przedawnienia roszczeń o świadczenie okresowe stosuje się do roszczeń o odsetki za opóźnienie także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w terminie krótszym;

5. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, a to jest art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego analizy materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i wyprowadzenie wniosku, że roszczenie powód jest przedawnione, a w szczególności faktu, że to pozwana wyszła z inicjatywą zawarcia ugody, wcześniej nie zostało wydane żadne niekorzystne dla niej orzeczenie Prezesa (...), w niniejszej sprawie oraz, że zawarta przez strony ugoda obowiązywała je, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że pozwana zrzekła się zarzutu przedawnienia roszczenia.

Wskazując na powyższe zarzuty powódki wniosły o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie żądania pozwu w całości oraz zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania w obu instancjach według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódek nie zasługiwała na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji poczynione zostały prawidłowo, na podstawie właściwie ocenionego materiału dowodowego, bez przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Z tego względu Sąd Okręgowy podziela je w całości i przyjmuje za własne.

Jak podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie procesu cywilnego, normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/99, OSNAiPUS 2000/17/655). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, niepubl.).

Wbrew twierdzeniom apelacji, dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów odpowiadała zasadom swobodnej oceny dowodów, w szczególności uwzględniając zasady doświadczenia życiowego i wskazania wiedzy i logicznego rozumowania, podlega zatem ochronie art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił wiarygodność i moc dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W tych okolicznościach zarzut naruszenia powyższego przepisu należało uznać za chybiony.

Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko Sądu Rejonowego, iż zgłoszone w pozwie roszczenie uległo przedawnieniu, co doprowadziło do oddalenia powództwa, a zarzuty apelacji nie mogły doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z aktualną linią orzecniczą Sądu Najwyższego (vide: uchwała SN z dn. 17 marca 2017 r., sygn. akt III CZP 111/16) roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, przedawnia się w terminie rocznym na podstawie art. 778 k.c. Sąd Najwyższy stwierdził, że roczny termin przedawnienia wynika z literalnej wykładni art. 775 k.c. Reżim umowy przewozu uregulowanej w kodeksie cywilnym jest bardzo ogólny. Jednakże konstrukcja art. 775 k.c. jest taka, że stosujemy przepisy tytułu XXV „Przewóz osób” kodeksu cywilnego do przewozu w zakresie poszczególnych rodzajów transportu tylko o tyle, o ile przewóz ten nie jest uregulowany odrębnymi przepisami. Wskazane rozporządzenie europejskie nie reguluje kwestii przedawnienia roszczenia, więc art. 778 k.c. nie został wyłączony. Drugi sposób wykładni da taki sam rezultat: wychodząc do reżimu europejskiego, ze względu na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości musimy wrócić do porządku krajowego i poszukać roszczenia najbliższego temu roszczeniu. Skoro art. 778 k.c. reguluje wprost termin przedawnienia roszczeń wynikających z umowy przewozu, to właśnie on znajdzie zastosowanie do roszczeń odszkodowawczych z tytułu opóźnienia lotu, a nie jak sugerują powódki art. 118 k.c. ustalający ogólny 10-letni termin przedawnienia roszczeń.

Sąd Najwyższy wskazał również, że w rozporządzeniu mowa jest o odszkodowaniu, które w rozumieniu kodeksu cywilnego bardziej przypomina karę umowną. Roszczenie to powinno być dochodzone możliwie jak najszybciej, co prowadzi do wniosku, iż dziesięcioletni termin jest nie do przyjęcia w tego sprawach.

W uzasadnieniu powoływanej uchwały wyjaśniono, że odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia stanowi cywilnoprawną kompensację szkód materialnych i niematerialnych, związanych z nienależytym wykonaniem przez przewoźnika zobowiązania wynikającego z zawartej umowy przewozu. Jak podkreślił Sąd Najwyższy umowny charakter odpowiedzialności przewoźnika na podstawie powołanego rozporządzenia został wyraźnie przyjęty także w orzecznictwie TSUE (por. wyrok z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie C-204/08; wyrok z dnia 23 października 2012 r. w połączonych sprawach C#581/10 i C-629). Sąd Najwyższy przesądzając o umownym charakterze roszczeń wykluczył również tezę o przedawnieniu roszczeń pasażerów na podstawie art. 442¹ k.c.

Z treści złożonego pozwu, jak i przede wszystkim z oznaczenia strony pozwanej, jako przewoźnika lotniczego, nie zaś wykonawcę usługi zorganizowania imprezy turystycznej, wynika, że powódki dochodziły odszkodowania za opóźnienie lotu. Przewóz lotniczy miał miejsce w dniu 21 lipca 2014 r. Natomiast z powództwem o zasądzenie odszkodowania powódki wystąpiły dopiero w dniu 18 marca 2016 r. Skoro zatem roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, przedawnia się w terminie rocznym, określonym w art. 778 k.c., to roszczenie strony powodowej nie mogło zostać uwzględnione.

Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 11 maja 2017 roku C-302/16 Rozporządzenie nr 261/2004 obejmuje zarówno przewoźników lotniczych wykonujących lub zamierzających wykonać lot zgodnie z umową zawartą z pasażerem lub działającej w jego imieniu innej osoby prawnej lub fizycznej, mającej umowę z tym pasażerem. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pasażerów poprzez ustanawianie wspólnych zasad systemu należnych im odszkodowań w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lotu lub jego dużego opóźnienia dla pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także stanowiących część zorganizowanych wycieczek (motyw 1,4,5 Rozporządzenia). Przepisy te ustanawiają jednakowe dla wszystkich pasażerów zryczałtowane odszkodowanie za lot opóźniony, różnicowane wyłączeniem długością lotu, bez

względu na to czy pasażer miał umowę zwartą bezpośrednio z przewoźnikiem, czy za pośrednictwem osób trzecich, czy była ona częścią imprezy turystycznej, w której pasażer brał udział.

Wychodząc zatem od celu przepisów rozporządzenia i zasad stanowiących jego podstawę przyjęć należy, że pozostawiając każdemu z państw członkowskich ustalenie przepisów regulujących przedawnienie roszczeń (por. wyrok TSUE z dn. 22 listopada 2012 roku w sprawie C-139/11) przy ich stosowaniu uwzględniać należy nie tylko zasady równoważności i skuteczności ale także jednolitości i równości w dochodzeniu odszkodowania bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że termin przedawnienia roszczeń o odszkodowanie przewidziany w art. 7 powołanego rozporządzenia winien być stosowany jednakowo w stosunku do wszystkich pasażerów spełniających przesłanki wskazane w rozporządzeniu, bez względu na rodzaj stosunku umownego łączącego strony tj. czy przewóz odbywał się na podstawie samodzielnej umowy przewozu zawartej pomiędzy pasażerem i przewoźnikiem, czy na podstawie umowy mieszanej o usługę turystyczną w ramach lotu czarterowego.

Nie sposób nadto, w ocenie Sądu Okręgowego zgodzić się ze stwierdzeniem skarżących, że pozwany swoimi działaniami de facto dokonał zrzeczenia się przysługującego mu roszczenia. Wskazać należy na trafne spostrzeżenie Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 lipca 2004 r. (V CK 620/03, Legalis), zgodnie z którym nie sposób uznać za zrzeczenie się zarzutu przedawnienia każdego zachowania się dłużnika zmierzającego do zaspokojenia roszczenia. Tylko wówczas można przyjąć dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia, gdy jego zamiar zrzeczenia się zarzutu przedawnienia wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności. Nie należy pochopnie przyznawać waloru zrzeczenia się zarzutu przedawnienia działaniom dłużnika, które mogą być wytłumaczone w inny sposób.

Stwierdzając zatem prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego i bezzasadność zarzutów apelacyjnych, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 tj.), w brzmieniu obowiązującym na datę wniesienia apelacji.